

Sammandrag av rapporten "Arbetslivsforskarnas syn på förändringarna i expertarbetet"

Denna rapport granskar de centrala förändringskrafterna i arbetslivet och deras inverkan på expertarbetet i synnerhet med tanke på arbetets produktivitet, välbefinnandet och framtiden. Rapporten grundar sig på intervjuer med några av Finlands främsta arbetslivsforskare och arbetslivsexperter.

I rapporten granskas expertarbetets framtid särskilt utifrån skärningspunkten mellan tre förändringskrafter: ökningen av kompetenskraven, förändringen inom ledarskapet och samhällsstrukturerna. Granskningen avgränsas till dessa tre helheter utifrån expertintervjuerna. Trots att var och en av de intervjuade lyfte fram en något annorlunda kombination av förändringskrafter i arbetslivet i granskningen, sammanföll de i dessa tre knutpunkter i expertarbetet.

På grundval av intervjuerna är det av avgörande betydelse för Finlands ekonomiska tillväxt att värna om hög kompetens och utnyttja den mer fullskaligt än tidigare. Det går inte att lösa produktivetsutmaningar med fler arbetsprestationer. I stället måste man stödja utvecklingen av ny kompetens och förbättra kvaliteten på arbetet och ledarskapet. I vardagen för expertarbetet innebär detta förmåga att hantera arbetsbelastning, möjligheter att lära sig och utvecklas samt strukturer som gör det möjligt att utnyttja högt utbildade personers kompetenspotential fullt ut.

Samtidigt måste ledarskapet inom expertarbetet förnyas. Det tidigare ledarskapet som byggde på övervakning av arbetsprestationen fungerar allt sämre i expertarbetets vardag och i arbetssätt präglade av omvälvningar i arbetslivet. När ansvaret för arbetsprestationen i allt högre grad övergår till experten själv, framhävs i ledarskapet vikten av att etablera och kommunicera en gemensam riktning, stärka samarbete och interaktion samt trygga strukturer som möjliggör utveckling. Samtidigt bör man i expertnätverken i allt högre grad uppmärksamma medarbetarkompetensen, eftersom framgången bygger på teamens gemensamma insats, inte på individuella prestationer.

I slutändan är ändå individernas och arbetsgivarnas möjligheter att skapa ny tillväxt begränsade och för det behövs även samhällets stöd. Baserat på resultaten av rapporten måste man förbättra de högt utbildades rörlighet på arbetsmarknaden och säkerställa arbetsplatsernas förmåga att skapa förutsättningar för att hög kompetens tas tillvara fullt ut.

Utvecklingsåtgärderna ska alltså uppfattas på tre nivåer: individens möjligheter att utveckla sin kompetens, arbetsgivarnas ansvar för att ta fram arbetssätt som främjar lärande samt samhällets roll i att säkerställa strukturer för kompetensens rörlighet och kontinuerligt lärande. När dessa nivåer sammanfaller kan de högt utbildades potential tas tillvara fullt ut och en grund kan läggas för Finlands framtida tillväxt, konkurrenskraft och välfärd.

E2 Forskning har gjort utredningen på uppdrag av Akava Works. I arbetsgruppen ingick Aino Heikkilä, Jenni Simonen och Ville Pitkänen.